

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSÉS-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETO KÖZLEMENYEK KÜLDENDŐK. —

→ KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — 3 K. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSÉS-féle HÁZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMENYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Községi takarékpénztár.

E lap 85. számában e cím alatt közölt cikk írója örömmel üdvözli a hasznos indítványt, de kételkedik benne, vajjon a képviselőtestület elfogadja-e, megvalósítja-e, mert hatalmas magánérdeket érint.

Lehet, hogy a cikkíró jobban ismeri a képviselőtestületet és a hivatalos várost, mint én, de én nem kételkedem benne, hogy a képviselőtestület az indítványt elfogadja. Ha a képviselőtestület ad magára valamit, ha azt akarja dokumentálni, hogy feladata magaslatán áll, hogy a város érdekét komolyan szíven viseli és nemcsak a személyi dolgokkal törődik, ha a vezető emberek azt akarják, hogy azon törekvésüket, hogy a városból törvényhatóság legyen, az emberek komolyan vegyék és ne tekintsék közönséges fogásnak, a mellyel népszerűsége akarnak szert tenni, vagy megkopott népszerűségüket bearanyozni, akkor mindent elkövetnek, hogy a községi takarékpénztár létesüljön, mert mindenki tudja, hogy a törvényhatósági jog visszaszerzésének első feltétele a vagyoni konszolidáció, a mihez az első lépést a községi takarékpénztár képezné, a mely feltétlenül s minden kétséget kizárólag a városnak könnyű s tetemes hasznot hajtana.

Természetes, hogy a községi takarékpénztár üzleti vállalat, a melynek vezetésére irányadónak csak a külön alkotott s jóváhagyott alapszabályok szolgálnának. Ezekben gondoskodnék a város arról, hogy a kezelési ügymenet könnyű s olcsó legyen. Nem szükséges, hogy a város hivatalos vezetői vezessék a takarékpénztárt. A város képviselőtestülete azokat választja meg igazgatósági választmányi s felügyelőbizottsági tagokul, a kiket akar, de a képviselőtestület magának tulsúlyt biztosít s a közgyűlést illetné meg a legtöbb rendelkezési jog.

Azon hitemben, hogy a képviselőtestület az indítványt magáévá teszi, megerősíti nemcsak az hogy a községi takarékpénztár csak látszólag ütközik magánérdekbe, hanem az is, hogy a képviselőtestületben helyt foglaló pénzügyi részvényesek sokkal jobb polgárai e városnak, sem hogy magánérdekeiket a köznek alá nem rendelnek.

De nem sért magánérdeket a községi takarékpénztár létesítése, mert pénzügyi intézkedések

oly vezetők kezében vannak, a kik már tudják, hogy a takarékpénztárak régi szervezetükben s üzletkörökben ma már hivatásuknak meg nem felelnek és ha kellő hasznot akarnak elérni, kénytelenek lesznek üzletkörüket kibővíteni, bankokká alakulni és az ipari s kereskedelmi vállalkozást s ezekre vonatkozó hitelt üzletkörökbe vonni, mint azt az újonnan alakuló, de a régiek nagyobb pénzügyintézetek is teszik.

A takarékpénztárak keletkezése idejében oly tökeszegény volt ez ország, hogy a takarékpénztáraknak kellett a kisebb tőkéket összegyűjteni, hogy a folyton fokozódó hitel igényeket kielégítse. A külföldön a kisebb hitel igényeket már akkoriban is a községi takarékpénztárak elégítették ki, itt gyűltek össze a kis tőkék és a pénzügyintézetek ezeknek engedték át a kevésbé kockázatos, biztos, de kisebb haszonnal járó hitelügyleteket, míg ők, a nagy tőkék a kockázatosabb, de nagyobb haszonnal kecsegtető vállalatokat alapítottak, azokat támogatták. A még szűkebb körű hitel igényeket, az egyes foglalkozási s érdekeltségi köröket pedig a szövetkezetek elégítették ki.

Hogy nálunk is ez irányban halad a gazdasági élet, ezt nemcsak az új pénzügyintézetek üzletköre igazolja, hanem az is, hogy az állam először a postatakarékpénztár létesítésével a kisebb betevők egy részét, majd a szövetkezetek támogatásával a kisebb betevőket és a kölcsönvevőket vonta el a pénzügyintézetektől.

Ez azonban nem természetes fejlődés, mert úgy mint külföldön közbe kellett volna ékeződni a községi takarékpénztáraknak, a melyek az embereket nem foglalkozási ágak, hanem arra való tekintet nélkül lakhely szerint foglalják össze s teszik lehetővé az önségélyt, a melyet a szövetkezeteknek foglalkozási ágak szerint kellene nyújtani.

A pénzügyintézetek, a részvényesek, a kik eddig nem látták kárát, nem akadályozhatták meg a szövetkezetek keletkezését, valamint a jövőben sem akadályozhatják meg ilyenek, vagy új pénzügyintézetek keletkezését s így nincs értelme annak, hogy a községi takarékpénztár létesítését megakadályozzák, a mely mégis gondolkodóba ejti azokat, a kik olyanokat

létesíteni akarnak, hogy a fennálló s községi pénzügyintézet mellett lehet-e kilátásuk, hogy pénzügyintézetet kellőleg gyümölcsöztesse és a mely községi pénzügyintézet jövedelme nekik is előnyükre válnak, mert azzal az ő pótdadjuk is csökken. Y.

A vörheny járvány tanulsága.

A helyi sajtónak minden egyes száma telve van riasztó hírekkel a városunkban elterjedt vörheny betegség miatt. — Sikerült is ugy a helyi sajtónak mint a hatóság által elrendelt óvintézkedéseknek a közönség körében oly félelmet előidézni, hogy több szülő gyermekestül együtt a városból megszökött, sőt annyira megy a rémület, hogy sokan már más betegségek fellépésekor sem merik az orvost a házhoz hívni, mert attól tartanak, hogy az orvossal való érintkezés által a vörheny a házba behurcoltatik.

Kétséget nem szenved, hogy szept. közepe óta ezen ragályos betegség járványos jellegűt öltött, csak hogy az esetek nagyobb részében a betegség jóindulatú. A hatóságok és azok közgei mindent megtesznek arra nézve hogy a járvány mielőbb megszűnjön.

Ugy a vármegye tisztii főorvosa valamint a város orvosai nem eléggé dicsérhető buzgósággal teljesítik hivatalos kötelességeiket a mi azonban az elfogulatlan bíráló szemébe ötlök az egy bizonyos neme az idegességnek, némi következetlenség, lehetne nevezni *tulbuzgóságnak*. A legutóbb kiadott alispáni rendelet „hogy minden vörheny beteg kórházba szállítandó,“ oly intézkedés, mely minden esetre alkalmas arra, hogy a betegség ne terjedjen tovább de — sajnos — nálunk még ez is kivihetetlen. Eltekintve attól, hogy külön kórházra volna szükség, hajótörést szenved még ezen intézkedés azon is, hogy a vörheny betegnek több hetet kell a kórházban tölteni ennek költségeit pedig csak a jobbmódú ember bírja el, ezeknél pedig a legtöbb esetben otthon is sikerül az elkülönítés.*) Ha még figyelembe vesszük a nem helyesen alkalmazott szülői szeretetet, mely a legtöbb esetben irtózik attól, hogy a gyermekét a kórházba adja könnyen érthető, hogy az elrendelt intézkedés a betegség eltitkolására vezet.

A mi az iskolák bezáratását, egy napra való megnyitását és ismételt bezáratását illeti, arról meg azt mondhatjuk, hogy ez eljárás nem viseli magán a megfontoltság és következetesség

*) A vonatkozó alispáni rendeletről l. bővebben lapunk hírrovátát (Szerk.)

jellegét. Tény az, ha egy tanintézetben sok megbetegedés fordul elő vagy ha magában az intézetben lép fel a betegség, akkor a II. foku egészségügyi hatóság bezárathatja az iskolát és ezen intézkedés minden esetre üdvös és célravezető, mert a közvetlen érintkezés a növendékek közt megszűnik. Nálunk is ez történt, csak hogy ezen intézkedés túllőtt a célon. Ugyanis a betegség a vizivárosi zárda belnövendékei közt lépett fel és még ma is ott van a betegség fészke.

Teljesen elegendő lett volna tehát ezen intézet és az elemi iskolák feloszlatása illetve bezárása. — a tanítóképzede az ovóképző, a szentgyörgyemei fiú és leányiskola bezárása, mely intézetekben egy megbetegedés sem fordult elő — teljesen felesleges intézkedés volt, és elkerülhető lett volna ha a hatóság a bezárás elrendelése előtt ezen intézetek vezetőivel érintkezésbe lép és velök tanácskozik. De tovább megyünk a gimnázium és reáltanoda növendékei közt sem lépett fel a kór oly nagy számban, mely szükségessé tette volna az intézet bezárását. Ujra hangsúlyozzuk nem szándékunk senkinek e tényekből szemrehányást tenni, kiemeljük, hogy a megyei tisztí főorvos ügybuzgósága minden kétségen felül áll. — de kötelességünk észrevételeinket nyilvánosságra hozni azon reményben, hogy a jövőben az egészségügyi hatóságok szakközvegeinek összetartása és tervszerű egyöntetű eljárása által elérhető lehetne minden ehhez hasonló túlbuzgóságnak, mely csak arra alkalmas, hogy a közönséget elrémítse és városunk közönségének rossz hírét terjessze. „Dixi et salvavi animam meam.“

TÁRCA.

Toborzó.

Az „Esztergomi Lapok“ eredeti közleménye.

*Asszonytársaim! Imhol a kapu.
Döngessük ökleinkkel. Rajta!
Míg ki nem táru aláztatosan,
S be nem léphetünk rajta.*

*Asszonycéreim! Pipogya sereg.
Mít létöráxtok? Mire vártok?
Mégse untátok meg a jármot?
Mégis csudára vártok?*

*Kicsi a kezünk? a bőre gyöngy?
De pihent vér farkos alatta!
Éreztek letört akarátja
Bujlál két sorokban alatta!*

*A hajunkat mi, — jaj, — le ne vágjuk?
Ne fonjuk hasogató kőbe.
Szép, fehér hálnk, kerek vállunk
Ne takargassuk nyers daróba.*

*A szerelemből ne úzzunk tréfát.
A férfi legyen — nem urunk — párnuk.
Akivel büszkén egy sorba állunk.
Akivel mindig egy sorban járunk.*

*Tul a sorompón, gazzal vegyesten.
Paradicsomi virágok nőnek.
Uraim! Az a föld a miénk is.
Roskadt uraim! Utat a nőnek!*

*Tespedünk régen. Munkára vágyunk.
Lelkeinkben az ő emberálmok:
Tudunk nevetni, tudunk szenvedni.
Mért ne juthatnánk át a határon?*

*Asszonytársaim! Pipogya lelkek!
Ha a fogatok babérra rágyik:
Adjátok árát! És ha kidölnék!
Egy helyett kerül tízezer másik.*

*Pihítsuk — ha kell — vérelet a földet!
Arcunk rózsáit vessük beléje.
Ne sajnáljatok! . . . Megéri bőven
Annak az első győzelmes napnak
Győztesen éje.*

Alba Neris.

Egy csipetnyi szerelem

(Folytatás és vége.)

Elég legyen ennyit mondanom.

A hónapok óta apolt szép bimbót leforasztotta vagy talán jobban mondanám: elfagyasztotta a mama.

Vedd ráadásul még azt is, hogy két levelet irt a leány s mindkettőn egy tuczat könyv folt: elgondolható a morális és fizikai ellágyulást, mely rajtam erőt vett. Csatangoltam az utcákon, mint egy kivert eb, nem volt étvágyam, bántott más emberek öröme. Arra, hogy valami modern eszközzel kitöröljem magamat az élok sorából, ösztönösen mondom, nem gondoltam, de voltak olyan esodálatos ellágyult pillanataim, hogy nem bántam volna, ha esetleg könnyeimben felolvadok, mint egy darab cukor.

— Keserű ezukor, mi?

— Epekvonatot. Máskor pedig feljajdultam és elfogott a fiatalság akadály ellen küzdő vakmerősége. Te pajtás, voltam olyan inkarnatus lelki állapotban, hogyha egy havi tanári fizetésem a zsebemben lett volna, elszóktetem a leányt, titokban megesküszöm, aztán ám lássák a szülők, mit csinálnak! . . .

— Ó ifjuság romantikája!

— Elmúlt hamar. Fellobbanás vala csupán, melyre az elernyedés következett. Agyam, e vén kotló tyuk, már elfaradtott ujab megújabb terveket költeni.

IV.

Fejemet az asztalra hajtva ültem egy délelőtt. Lett volna okosabb dolgom is, de elhittem magammal, hogy munkára képtelen vagyok és elszomorodásomnak jól esett a tétlenség.

Erősen megkopogtatják az ajtót.

— Tessék!

Egy hatalmas, piros ábrázatu uri ember lép be és bemutatja magát.

Azután elkezd beszélni a lehető legkülönösebb módon. Hogy ő nem tűrheti tovább szó nélkül, mert az ostoba leány folytonosan sir, kár volt ügybeszéddel elesavarni a fejét. A leánygyermek arra való, hogy engedelmessédjék a szülőinek, mert úgy dukál. En is jobban tenném, ha diplomám után járnék, nem pedig a tapasztalatlan leánygyermek után. Ő szívesen támogatna ötezer forinttal is, hogy csak tanuljak kényelmesen és ne gondoljak másra, ha egy okos levéllel a jó utra térítem azt az ostoba leánykát . . .

Minél többet mondott, annál veresebb lett, suta homlokát kiverte a legkeserveesebb izzadság. A végén elővette a zsebkendőjét és nagyot fújva benne rekedt a szó.

Éreztem, hogyha követségemben nem is, de pirosságban utol értem őt, azt is éreztem, hogy valami dolgozik bennem. Meg-megrándult az öklöm, de összeszorítottam a fogaimat és hallgattam angyali türelemmel. Pedig, elhiszed, pajtás úgy szerettem volna azt a sok mázsás urat megragadni a gallérjánál fogva és kidobni az én szegény hónapos szobából . . .

Nem feleltem eleinte semmit. Papirt vettem elő és irtam lázas gyorsasággal, a homlokomon bizonyára kidagadtak az erek, a hátamon bizsergett a bőr, mintha nyüzsgő hangyaboly szaladna rajta szerteséjjel.

Mikor elvégeztem, felolvastam. Itt-ott reszketett a hangom, pedig nem akartam.

Megirtam a leánykának, hogy a fiatal remények hasonlóak a májusi gyöngyvirághoz: hogy a szerelem harmat, melyet a nap első esőjke felhőrpint; hogy a szülők parancsa szent s az ellen tenni kész bolondság. Vigasztaltam őt is meg magamat is az emlékek, mely megtartja a multat.

Sokat, sokat irtam és még zsbongott a fejemben egy rakás bucsuzó szép mondás.

A vörös ábrázatu ur helytel közöl beleegyezőleg hajtogatta erős, nagy fejét, s mikor a levél végére értem, oldalzsebéhez emelte kezét.

— No lám!

Megragadtam feleutjában és erősen a szemé közé nézve mondtam:

— Ne bántsa, tisztelt mészáros mester ur azokat a bankókat, ne bántsa. Ötezer forintot

legalább ötven vágó marhát vehet valamelyik vidéki vásáron, a miből sokkal több haszna lesz, mintha egyet vásárol meg, akit azonfelül le sem vághat. Volt szerencsém!

Kinyitottam az ajtót, mert ha reá bizom, talán a sarka felől keresi nagy megrökönyödésében.

— Bravo, doktorkám, bravo!

— Dehogyan bravo! Megboesáthatatlan számárságot követtem el, de már későn bánom. Miért nem tekintettem azt a gödrös, arcu kis leányt első paciensemnek, a szerelmet betegségnek, a levelet receptnek és az ötezer forintot honoráriumnak! Hahaha!

V.

A tiz esztendő eltelt. Kifagyott szívemből a szerelem virága, úgy hiszem gyökerestől. Ujságot sem olvastam abban az időben, nem törődtem a világon senkivel és semmivel. Jártam az előadásokra, szorgalmasan boncolgattam. Aztán tudod, aki sokat boncol, annak minden fölösleges idealismusa izenkiut kivágja az a hegyes, éles boncoló kés.

Nem tudtam mi történt a leánynyal, meghalt, él avagy férjhez is ment?

Ma reggel sürgősen hívnak egy beteg gyermekhez.

Amint belépek az előszobába, egy magas termetű nő fogad és szól:

— Hala az égnek doktor — ekkor torkán akadt a szó, én pedig bámulva néztem az arcát, míg az én mellényem alatt is kezdett erősebben mozogni az a felre ismert husdarab.

— Ó volt az!

A gyermeket megvizsgáltam Rendeltem orvosságot, ezután egyik kollégámat ajánlottam a tovább kezelésre.

— Ugyan, ugyan!

— Nem tettem okosan?

— Nem nagyon. Ha az asszony szép és még szeret.

— Persze. Majd járjak a kedvébe, szeresem el az urától, szerezzek az én nyugodt életemnek egy rakás izgalmat, legyen belőle elhallgatott vagy kikiáltott botrány, eh, nem fér fogamra. Aztán soha életemben más boldogságát a magam pillanatnyi öröme nem zavartam meg.

A doktor sokáig hallgatott, azután rázott egyet a vállán és lassu, tompa hangon mondá:

— Miért bolygatnám fel annak a csipetnyi szerelemnek tizesztendő emlékeit!

Mi ujság?

A hercegprimás pásztorlevele.

Vaszary Kólos hercegprimás most adta ki tizenhetedik pásztorlevelét. A hercegprimás a pásztorlevélben választ ad azokra a kérdésekre, a melyek az eljegyzés és házasságkötés módozatai dolgában fölmerültek. Elrendeli továbbá, hogy Mindszentek napján és halottak napján, valamint az azután következő vasárnap az esztergomi főegyházmegye plébániáin és más nyilvános templomaiban gyűjtést rendezzenek a József királyi herceg szanatórium javára.

Képviselőnk beszámolója.

Dr. Kmety Károly országgyűlési képviselőnk értesítette a függetlenségi kör vezetőségét, hogy beszámolóbeszédét, melyet november hó 4-én kellett volna megtartania, egyelőre elhalasztja. Dr. Kmety közli, hogy tekintettel arra, hogy a belügyminiszter már a legközelebbi napokban be fogja nyújtani a válaszlói jog kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatát és Wekerle is ugyanekkor a botrányadóról szóló javaslatot is megfogja tenni tehát az ezen két javaslat letárgyalása utáni idő sokkal alkalmasabb a beszámolója, mint a mostani politikai szélesend. Képviselőnk arról is értesítette a pártot, hogy az összekötő vasut ügyében igen kedvezőek a kilátások.

A városok országos nagygyűlése.

Valahányszor arról hallunk, hogy városunk tisztviselői Esztergomgomnak dícséretére váltak, őszinte öröm tölt el bennünket. Ismeretes, hogy a hazai városok országos mozgalmát 1904-ben a mi pol-

gármestertünk és főlegzőnk indították meg s mind-ama siker, mely eddig a mozgalommal karöltve járt, az buzgólkodásuk eredménye. Méltó társuk volt főlegzőnk is, aki az összes kongresszusokon részt vett és felszólalásaival általános elismerést aratott. A városok mozgalmanak egyik eredménye hogy közös akarattal járván el, sérelmeiket a kormány és a törvényhozás elé vitték, továbbá szervezetté alakulva a rendezett tanácsú városok polgármestereinek országos egyesületét létrehozták s ez által a városok közigazgatásában, önkormányzatában és vagyon kezelésében egyeséges irányt akarnak követni, de mindezek mellé társul az az eredmény is, hogy az állami feladatokért való kárpótlás kérdését már is odaig vitték, hogy 1909. január 1-től fogva minden város állami megtérítésben részesül. Midőn ezeket előre bocsátottuk, meg kell említenünk, hogy a rendezett tanácsú városok polgármesterei országos egyesületének alakuló közgyűlése f. hó 26-án Budapesten ment végbe s azon városunkat Vimmer Imre polgármester, Földváry István főlegző és Osváth Andor főjegyző képviselték. Az egyesület tisztikarába egyik alelnökül Vimmer Imre polgármester, országos ügyészül pedig dr. Földváry István választott meg. Mindenütt elismerést érdemelt városunk főjegyzője, aki az új városi törvény főbb alapelveit emlékiratba foglalva dolgozta ki. A polgármesterek egyesülete az előadó munkásságát elismerő köszönetének kifejezésével jutalmazta. Számos országos érdekű tárgy volt még szönyegen. A naggyűlés emlékiratait f. hó 27-én adták át kormánynak.

A vörheny.

A lapunk mult számában közölt alispáni rendelet azon része ellen, mely a vörhenybetegnek kivétel nélkül való kórházba szállítását rendeli el, a polgármester előterjesztéssel élt, azon aggodalmának adva kifejezést, hogy ez a kényszerintézkedés keresztülvihetetlen. Keresztülvihetetlen pedig azért, miután a kórházban nincs elegendő hely a betegek és kísérők felvételére, de meg a betegség elterjedésére és a közönség jogos ellenszégülésére vezetne a rendelkezés szigorú keresztülvitele. Az alispán erre nagyon helyesen a mi álláspontunkra helyezkedve akként módosította rendeletét, hogy a kórházba szállítás csak akkor fogantatandó, ha a betegnek otthon való teljes elköltöztetése lehetetlen. Egyben elrendelte az alispán, hogy a polgármester falragaszok útján hívja fel a közönséget a vörhenybetegedések kötelező bejelentésére, a hatósági orvosoknak pedig meghagyta, hogy a fertőtlenítéseknél személyesen működjenek közre.

Merénylet egy intéző ellen.

Rettenetes módon akarták kiirtani a bajnai Metternich uradalom intézőjét Karl Györgyöt. Két dinamitpatront hajítottak be eddig ismeretlen tettesek az intéző hálszobájának ablakán. A gyilkos robbantószer borzasztó pusztítást vitt végbe a házon, de maga az intéző és családja szerencsésen teljesen sértetlen maradt. A szenzációs esetről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti: F. hó 21-én este Karl György intéző a szokott időben tért családjával nyugalomra, midőn éjjeli 2 óraker hatalmas dörrenés riasztotta fel álmából. A dörrenést egy a hálszobában felrobant dinamitpatron okozta, melyet valaki az ablakon keresztül hajított a szobába. A megriadt Karl nem vesztette el hidegvérét, nyomban fegyvert ragadott és az ablakhoz akart rohanni, felesége azonban visszatartotta. Ez volt a szerencséje Karlnak, mert a következő pillanatban egy második dinamitpatron repült az ablaknak.

Óriási dörrenés rázta meg az egész házat alapjaiban s az ablak üvegeit és faalkatrészeinek roncsait 100 lépésnél is messzebbre vitte a robbanás. A hálszoba spalettái a szoba közepére repültek és a függöny egy pillanat alatt lángba

borult. Az ablak vasrácsait is kidobta a dinamit ereje sőt a mennyezetről lehullott a vakolat. — Az intéző és családja az ijedségtől majd halálra vált és az egyik gyermek szólni sem tudott. Senki sem tudta, hogy mi történt, de mindenki remegett a félelemtől. Az intéző nyomban esendőrkért küldött, kik miután a községben állandó őrség van, rögtön megjelentek.

Még az éj folyamán hozzáálltak a esendőrok a nyomozáshoz Fazekas esztergomi őrmester vezetése alatt. Az első nyom egy névtelen levél volt melyet Karl György a merényletet megelőző napon kapott.

A névtelen levélben megfenyegették, hogy vigyázzon magára, mert egész családjával együtt kiirtják. Az intéző nem rettent meg a levéltől, dacára annak, hogy abban az is meg volt írva, hogy az utcán fogják meggyilkolni egy szép holdvilágos este. A merénylet előtt két nappal is még kiment sötét este a gazdaságba és utána nézett a dolgoknak. A levél megemlítette az intéző segéd-tisztját Niedermayer Imrét is jelezvén, hogy „az a nyírt bajszú segédje is vigyázzon magára”. Az intéző a névtelen levelet átadta a esendőrségnek ezután maga is segített a hatóságnak a tettes ki-nyomozásában. Első sorban eselődés és napszámosság között keresték a tettest, de a névtelen levél utbaigazította a esendőrséget. Eről a levélről a esendőrség azt a gyanut merítette, hogy azt Niedermayer Imre írta, következésképp a dinamitmerényletet sem követhette el más, mint ő. S ezért dacára annak, hogy a segéd-tiszt folyton hangoztatta ártatlanságát elfogták és szoronyos kísérettel az összes bűnjelekkel együtt a komáromi kir. ügyészség börtönébe szállították Niedermayer azt mondja hogy szerinte a merényletet valami eselőd követte el, mert az intéző igen rosszul bánik alantasaival.

A községben mindenki azt hiszi, sőt a tisztikar is meg van győződve, hogy Niedermayer ártatlan és ha kiszabadul a fogházból, tisztazza magát.

És a községbelieknek igazuk is van. Niedermayer a legjobb egyetértésben élt főnökével, ily aljas merényletre semmi oka sem volt és társadalmi állásánál és intelligenciájánál fogva ily gazságra nem is vetemedhetett. A házkutatás alkalmával a legkisebb nyomot sem találtak a esendőrok kivéve egy olyan csomag levélpapírost, mint a milyen a névtelen levél iratott ez azonban még leghalványabb gyanúnak sem adhat tápot Niedermayer bűnössége mellett és éppen ezért érthetetlen a letartóztatása és remélhető hogy a vizsgálóbíró szabaddá fogja őt helyezni. A merénylet elkövetőjét nem lehet másutt keresni, mint az uradalom eselődése vagy munkásai között. Mert az bizonyos, hogy Karl György a eselődéssel szemben drákói szigorot alkalmazott, félték, rettegtek tőle és így nem esoda, ha állandóan vesztere törtek. Ez a merénylet nem is az első eset. Ez már a harmadik. Röviddel ezelőtt egy hatalmas követ hajítottak be az ablakán, nemsokára ezután pedig utközben támadták meg az elkezeredett munkások, míg most dinamittal akartak végezni vele és hogy sértetlen maradt igazán csak az isteni gondviselésnek köszönhető. Karl György tulságos szigor mellett azonban rendkívül igazságos, az érdemeket méltányolja és elismeri s így igazán indokolatlan ez az aljas merénylet.

Az intéző még aránylag fiatal ember. Olyan ember benyomását teszi, ki biztos a dolgában, érti a mesterségét s aki, mert felelőség van a lelkén, szigorú tud lenni. Felesége Nozdoviczky Miklós esztergomi városi erdőmester leánya. Két kis gyermekük van. Az intéző Metternich-Sándor Paula hercegnő teljes bizalmát bírja és ha az úrnő Bajnán tartózkodik, a község plebánusával: Hermán József esperessel gyakran hívja meg asztalához. A hercegnő kettőjüktől kér információkat a községi állapotokról is, minek aztán a gyakori jótékonyság a következménye.

Az eset után természetesen nem fog többé Bajnán megmaradhatni Karl, hanem amint értesülünk hercegnő előlépteti és legközelebb Bécsbe helyezi át a vaskezü — bár igazságos — intézőt.

A hercegnő egyébként a robbanás idején Bajnán tartózkodott, utána természetesen nyomban elutazott Bécsbe.

Amint lapzártakor értesülünk Niedermayer a komáromi ügyészség már szabadon is bocsajtotta. Niedermayer az uradalomtól 4 napi szabadságot kapott és haza utazott s egyben áthelyezését is kérte.

Esküvő.

Dr. Kelemen Béla, ügyvédi gardánk legifjabb tagja ma d. e. vezeti oltárhoz a belvárosi plébánia templomban szép aráját Hele Gizikét. A fiatal pár az esküvő után nyomban elutazik.

Részünkön az igazság.

Annak idején nagy port vert fel városunkban, hogy Kőbölkutról egy járványos agy- és gerincagylobban beteg embert hoztak be hatósági segédlet mellett a Kolos kórházba. Az egész város megrémült az eset felett és az képviselőtestületben is felszólalás tárgyát képezte. A képviselőtestület akkor az alispáni hivatal utján felírt a belügyminiszterhez, hogy amennyiben a községek járványkórházakat kötelesek fenntartani, rendelkezék, hogy hasonló esetek ne ismétlődjenek. A belügyminiszter most válaszolt és pedig hivatkozva az 54890/905. sz. körrendeletére, kimondja, hogy minden község maga köteles járványos betegének elköltöztetéséről gondoskodni helyben, az az a község által fenntartott olyan helyiségben, ahol az elköltöztetés és ápolás a baj terjedésének gátat vet. Jövőben tehát járványos betegek Esztergomba kórházi kezelés végett nem hozhatók.

Uj segédjegyző.

Keszőle község képviselő testülete f. hó 25. töltötte be választás útján a segédjegyzői állást. Záhorszky Árpád tokodi segédjegyzőt választották meg.

Rendőri hírek.

Betörés a borbélyműhelybe. Vasárnap délután 5 és 6 óra között eddig még ismeretlen tettes feltörte Karácsonyi Sándor Ferenc borbély Ferenc József uti lakását és 96 koronát elloptott egy szekrényből. Óriási vakmerőség kellett a betörés elkövetéséhez. A tettes ügylátszik megleste, míg a család a parkányi vásárba ment s akkor hatolt be a lakásba.

A jó szomszéd. Tokodról írja tudósítónk. Horváth Józsefné ebszönybányai lakos és Mozsár Józsefné egy házba, közös konyhán laknak. F. hó 21-én Horváthné elment hazulról, mialatt szomszédasszonya 25 kor. készpénzét ellopta. A esendőrség fejelentette a tolvajt a komáromi ügyészségnél.

Költözte a lábát. Kohl Jakab táti utkaparó nyílt alszár törést szenvedett f. hó 26-án. A Kolos kórházban ápolják.

x Elveszett kerékpár. Brilly Gyula szállító udvaráról e hó 27-én d. u. fél 6 óra tájban valami körmönfont besurranó tolvaj elloptott egy szállításra kész kerékpárt. A kerékpár egészen új, szabad futó a talpak rajta sárga esont színűek az első villák végei pedig aranyozottak. A nyomra vezető Brilly Gyulánál illő jutalomban részesül.

Eladó ház.

A viziváros 8. számú háza több lakással s külön kijáratú a Dunára szabad kézből eladó. A ház teljesen jó karban van s esinos nagy tükröablakkal van ellátva. A lakások jól jövedelmeznek és tökéletesen szárazak. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

x Sárközy Antal cigányzenekara és fia Kálmán a híres szolista minden este hangverse-nyeznek az «Emke» kávéházban.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezen és ezen tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeöltő a javulás az általános egészséget illetően.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer véglegét — a halászt — kérjük figyelem-be venni.

Étvágy és álom

viszátér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban,

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

GERENDAY JÓZSEF.

* **Toborzó.** Mai tárcarovatunkban e címmel Alba Nevis-nek az országosan ismert kitérő költőnek tollából gyönyörű költeményt talál az olvasó; lendületes, bátor, szinte harcias riadót, mely a mai magyar asszonyokat szólítja sorompóba. A modern társadalmi átalakulás keretében a nők érvényesülésének útját tudvalevőleg nőiről legkiválóbbjai egyengetik s a kultúra ez előharcosainak egyik vezéréként csendíti meg most a Toborzó-t a fényes tollú nőpoéta. A remek költeménynek különös aktualitást ad az az érdekes körülmény, hogy a magyar nőiről most tömörülnek egységes táborba, eszméik propagálására s külön organumot is szerveznek maguknak „Női Élet” címen, mely mint diszes, illusztrált folyóirat legközelebb jelenik meg Alba Nevis szerkesztése alatt. A maga nemében páratlan újságból olvasóink kívánatra mutatványzámot kaphatnak, ha eziránt a kiadóhivatal-

hoz (Budapest, IX. kerület, Angyal-utca 29.) fordulnak, addig is ezt a gyönyörű költeményt adjuk mutatónak, mint legjellemzőbb termékét az ébredő korszellemnek.

7945/1908 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az esztergomi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az esztergomi megyei parkányi takarékpénztár végrehajtónak dr. Helez Antal végrehajtást szenvedett elleni 460 kor. tőkekövetelésének, ennek 1905. évi február hó 15. napjától számítandó 6 százalékos kamata és ezuttal megállapított 16 kor. 30 fillér árverési kérelmezési költségének kielégítése iránti végrehajtási ügyében a komáromi kir. törvényszék kerületéhez tartozó esztergomi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén Esztergom szab. kir. város határában fekvő Esztergom sz. kir. városi I. ker. 1462. sz. tkvi. betétben I. 1—2 sor 469, 470 hrsz. a foglalt 492. népsorsz. belbeli háznak, udvarnak s kertnek B 2 sorsz. a dr. Helez Antal nevében álló 1/10 részére 847 kor. — II. 1—2 sor. 2764, 2766. hrsz. kenderesi szántónak és pincének B 2. sorsz. a dr. Helez Antal nevében álló 1/10 részére 97 kor. kikiáltási árban az árverés elrendelgetvén az árverés határidejéül **1908. évi november hó 14. napjának d. u. 2 óráját** ezen telekkönyvi hatóság árverési helyiségébe kitézte azzal, hogy ugyanekkor a fent jelzett ingatlan esetleg a kikiáltási áron alul is, el fog adatni.

Bánatpénzül az ingatlan kikiáltási árának 10 %-a teendő le. Árverezni szándékozik a bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy annak a bíróságnál történt előzetes elhelyezéséről szóló elismervényt átadni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számítot 5% kamattal.

Az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételeket a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Esztergom szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalánál a hirdetmények között meglehet tekinteni.

Esztergom, 1908. évi július hó 26. napján.

Környei Imre kir. járásbíró.

Kiadó.

A Rudnay Sándor tér 12. számú házban egy üzlethelyiség, két utcái, és egy udvari két szobás lakás, konyha, éléskamra, pincze, padlás és fűskamrából álló mel-lék-helyiségekkel azonnal vagy a legközelebbi házbérnegyedre kiadó. Bővebbet Székely Test-vérek kereskedésében ugyanott.

753/1908. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

A budapesti 8—10 ker. kir. bíróságnak 1908. évi Sp. I. 1907/3 számú végzése következtében hivatalból képviselt a Wolf A. és Tsa. cég javára hátralék 12 K s jár. erejéig 1908 évi október hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m. gőzgép kazánal nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a muzslai kir. járásbírósa 1908. évi V. 539/2 számú végzése folytán Parkányban alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi november hó 2. napjának délutáni 4 óráját** határidőül kitétem és ahhoz a venni szándékozókat ezen-nel Joly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igénylőnek szükség esetén becsárán alul is el fog adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Muzslán, 1908. évi okt. hó 21 napján.

Kiss Sándor kir. bir. végrehajtó.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 apró népszerűségű

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség. Kérjen határozottan: Garvens-szivattyut Garvens-művek. WIEN XX/2. Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZENHALÁL

ára 70 fillér. A legjobb és legerősebb sóborszesz az ERŐ SÓBORSZESZ ára 2 K, 1 K és 30 fillér. Postán szállítja utánvét mellett a KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium. GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek BÉLHURUT

Felkai Konzervgyár, Barta József Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban. Postán küldi: KOBONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legazollidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK

Doboz 2 kor. Postál széküldés „FEHER GALAMB” gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÜT 93 Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

FICHTENIN

Meglepető haladás! a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fegyér a lakásban ép úgy, mint mindennemű hevenyét, vér-és levételtőt és egyéb kert-és valeményben kártékony állat-kákat és azok petéit azonnal megöli. Legmegbizhatóbb védőszer sznyog és darása ellen. Használati utasítás szeriat való eljárás mellett biztosítjuk a feltűlen eredményt. Veszélykéviselő Magyarországi részére: DIAMANT és VADAS Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY szerencséje páratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis BOGDÁNY S. fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál BUDAPEST, KAROLY-KÖRÜT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20 Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17. „Tollast-útkok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

1 doboz 1 kor. 20 fillér. Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Fővárosi BERETVÁS TAMÁS Gyógyszerár Rákóczi-utca 2. Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

PÁRIS SZÁJLOVA

Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 26. sz. 100 szoba 2-30 K-ól feljebb, kiszolgálás- és millányvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem. Vilamos vasúti megállóhely az óstee pályaudvarok és halók felé.

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál BUDAPEST, KAROLY-KÖRÜT 20.

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz. Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

hemopatiiai rendelő-intézete Idült betegségekben szenvedők számára Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmearui elsőrangúak és az egész világon el vannak terjedve. Első és legnagyobb molykár ellen védő részv.-társ.